

Олександр Швець,
 науковий співробітник
 НДІ інтелектуальної власності АПРН України

ЗАКОН ОДИН ДЛЯ ВСІХ

Оскільки питання, що вирішує Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, в своїй більшості, безпосередньо відносяться тим чи іншим чином до регулювання відносин між суб'єктами господарювання (телеорганізаціями, провайдерами програмної послуги), що використовують в своїй діяльності об'єкти інтелектуальної власності (передачі, програми організацій мовлення, логотипи, інше) актуальним є розгляд питання щодо легітимності окремих рішень Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення. І, зокрема, розгляд їх як таких, що суперечать чинному законодавству — як такі, що не вступили в законну силу через порушення процедури прийняття таких рішень (а саме державної реєстрації та оприлюднення).

Щоб вірно розуміти необхідність дотримання певної процедури прийняття таких рішень, необхідно мати чітке уявлення щодо наведених нижче рішень Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення та їх приналежності до регуляторних нормативно-правових актів.

Відповідно до Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарсь-

кої діяльності" N 1160-IV від 11.09.2003 року, (стаття 1 "Визначення термінів") встановлено поняття регуляторного акта: *"регуляторний акт — це: прийнятий уповноваженим регуляторним органом нормативно-правовий акт, який або окремі положення якого спрямовані на правове регулювання господарських відносин, а також адміністративних відносин між регуляторними органами або іншими органами державної влади та суб'єктами господарювання;*

прийнятий уповноваженим регуляторним органом інший офіційний письмовий документ, який встановлює, змінює чи скасовує норми права, застосовується неодноразово та щодо невизначеного кола осіб і який або окремі положення якого спрямовані на правове регулювання господарських відносин, а також адміністративних відносин між регуляторними органами або іншими органами державної влади та суб'єктами господарювання, незалежно від того, чи вважається цей документ відповідно до закону, що регулює відносини у певній сфері, нормативно-правовим актом;"

Виникає закономірне питання, чи відносяться рішення, прийняті На-

ціональною радою України з питань телебачення і радіомовлення, до регуляторних нормативно-правових актів?

Тим же Законом України "Про застави державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" N 1160-IV від 11.09.2003 року у ст. 1 "Визначення термінів", абзац четвертий встановлено перелік регуляторних органів: *"регуляторний орган — Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України, Національний банк України, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, інший державний орган, центральний орган виконавчої влади, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцевий орган виконавчої влади, орган місцевого самоврядування, а також посадова особа будь-якого із зазначених органів, якщо, відповідно до законодавства, ця особа має повноваження одноособово приймати регуляторні акти. До регуляторних органів також належать територіальні органи центральних органів виконавчої влади, державні спеціалізовані установи та організації, некомерційні самоврядні організації, які здійснюють керівництво та управління окремими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування, якщо ці органи, установи та організації відповідно до своїх повноважень приймають регуляторні акти;"*

Отже, враховуючи положення цього Закону, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення є регуляторним органом, який видає регуляторні нормативно-правові акти.

До рішень Національної ради з питань телебачення і радіомовлен-

ня, що є найбільш актуальними саме для провайдерів програмної послуги, слід віднести:

1. Рішення № 357 "Про затвердження інструкції про видачу, продовження, переоформлення та видачу дубліката ліцензії провайдера програмної послуги" від 19.04.2006 року *Протокол №19;*
2. Рішення № 1593 "Про порядок визначення каналів конвертації" від 14.11.2007 року *Протокол №42;*
3. Рішення № 1787 "Про затвердження порядку ліцензування мовлення (кабельного) та здійснення ретрансляції телерадіопрограм і радіопередач" від 12.12.2007 року *Протокол №48;*
4. Рішення № 30 "Правила формування універсальної програмної послуги в пакетах програм провайдера програмної послуги" від 17.01.2007 року *Протокол №1;*
5. Рішення № 811 "Порядок прийому ліцензійної документації"; від 11.10.2006 м. Київ *Протокол № 37*
6. Рішення № 148 "Порядок проведення перевірок телерадіоорганізацій і провайдерів програмної послуги України" від 22.03.2006 року *Протокол № 12.*

Перелічені вище рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення (далі рішення), відносяться за своїм змістом до регуляторних нормативно-правових актів, (як передбачено законодавством, так і зі слів самих авторів, див. сайт Нацради), дія яких розповсюджується на невизначене коло осіб, що віднесені до суб'єктів господарювання та створює для останніх права і обов'язки.

ЗАХИСТ ПРАВ

Крім того, ці рішення розраховані на багаторазове використання.

Зараз не стоїть на меті аналіз самих рішень, хоча окремі їх норми розширюють перелік обов'язків учасників правовідносин всупереч чинному Закону. Мова йде про аналіз саме питань процедури.

Положеннями абзацу 1, ч. 9, ст. 24 ЗУ "Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення" встановлено, що: "Усі рішення Національної ради оприлюднюються не пізніше 10 днів після їх прийняття." "Прийняті Національною радою рішення індивідуальної дії набирають чинності з дня їх прийняття.", щодо рішень Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, які мають нормативно-правовий характер: "Рішення Національної ради, які мають нормативно-правовий характер, набирають чинності з дня їх оприлюднення. ("Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення")".

Відповідно до Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" № 1160-IV від 11 вересня 2003 року статтею 12 встановлено два офіційні видання. ("Офіційний вісник" та "Урядовий кур'єр")

Таким чином, законодавець чітко визначив момент вступу в дію нормативно-правових актів Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення — з моменту їх оприлюднення.

Але Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, в супереч чинному законодавству України, своїм рішенням № 103 від 08.02.2006 року "Про "Вісник Національної ради України з пи-

тань телебачення і радіомовлення"" встановлює, що офіційним друкованим органом, в якому публікуються її нормативно-правові акти, є саме вищевказаний вісник.

Правовий аналіз положень Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" № 1160-IV від 11.09.2003 року, аналіз положень Конституції України дозволяє зробити висновки, що порядок опублікування рішень Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, що мають нормативно-правовий характер, врегульовано виключно Законом України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності"

Положеннями абзацу 3 ст. 12 Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" № 1160-IV від 11.09.2003 року встановлено, що регуляторні акти, прийняті Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення, як регуляторним органом, згідно ст.1 цього ж таки Закону, офіційно опубліковуються тільки в двох виданнях: "Офіційний вісник" та газеті "Урядовий кур'єр", не пізніше десятиденного терміну після їх державної реєстрації або прийняття та підписання у випадку, коли такі акти не потребують державної реєстрації: "Регуляторні акти, прийняті Національним банком України, Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення, іншими державними органами, центральними органами виконавчої влади, державними спеціалізованими установами та організаціями, некомерційними самоврядними організаціями, які здійснюють керів-

ництво та управління окремими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування, а також їх посадовими особами, офіційно оприлюднюються в "Офіційному віснику" та у газеті "Урядовий кур'єр" не пізніше як у десятиденний строк після їх державної реєстрації або прийняття та підписання, у випадку, якщо ці регуляторні акти не підлягають державній реєстрації."

Якщо публікація таких регуляторних чи нормативно-правових актів пройшла в інших, ніж вказані вище виданнях, приміром, "Вісник Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення", то така публікація можлива, але вона не тягне за собою введення в дію опублікованих таким чином рішень.

Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, в порушення ст. 24 Закону України "Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення" від 01.03.2006 р. за N 538/97-ВР та ст. 12 Закону України "Про основи регуляторної політики в сфері господарської діяльності" N 1160-IV від 11.09.2003 р., та не виконуючи вимог вищенаведених Законів України не опублікувала в офіційних виданнях, "Офіційний вісник" та газеті "Урядовий кур'єр" в десятиденний термін після прийняття та підписання своїх регуляторних нормативно-правових актів, що наведені у вищезазначеному переліку. Отже, можна вважати, що ці рішення є такими, що не вступили в законну силу.

Оскільки Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення приймає регуляторні нормативно-правові акти, окрім пуб-

лікації в офіційних виданнях, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення відповідно до положень Закону України "Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення", а саме ст. 1 "Статус Національної ради":

"Національна рада є конституційним, постійно діючим колегіальним органом, метою діяльності якого є нагляд за дотриманням законів України у сфері телерадіомовлення, а також здійснення регуляторних повноважень..." зобов'язана проводити державну реєстрацію своїх рішень, відповідно до вимог Указу Президента України від 03.10.1992 № 493/92 "Про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади" У п. 1 цього Указу закріплено: "Установити, що з 1 січня 1993 року нормативно-правові акти, які видаються міністерствами, іншими органами виконавчої влади, органами господарського управління та контролю і які зачіпають права, свободи й законні інтереси громадян або мають міжвідомчий характер, підлягають державній реєстрації.";

п. 2 цього Указу: "Державну реєстрацію здійснюють: нормативно-правових актів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, органів господарського управління та контролю — Міністерство юстиції України;"

Відповідно до Указу Президента України та на підставі Постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 1992 року № 731 "Про затвердження Положення про державну реєстрацію нормативно-пра-

ЗАХИСТ ПРАВ

вових актів міністерств та інших органів виконавчої влади", Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення зобов'язана реєструвати прийняті нею рішення, які підлягають під статус нормативно-правових актів, у Міністерстві юстиції України як нормативно-правові акти, що зачіпають права, свободи та законні інтереси громадян або мають міжвідомчий характер.

Статтею 2-1 Постанови Кабінету Міністрів України від 28.12.1992 № 731 "Про затвердження Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади" встановлено:

"Міністерствам, іншим органам виконавчої влади, органам господарського управління та контролю:

- *своєчасно подавати на державну реєстрацію нормативно-правові акти, вказані у пункті 1 цієї постанови;*
- *забезпечити постійний перегляд виданих нормативно-правових актів з метою приведення їх у відповідність з Конституцією та законами України, іншими актами законодавства, Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року і протоколами до неї, міжнародними договорами України, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, та *acquis cotemporaire*, а також з урахуванням*

практики Європейського суду з прав людини;

- *не допускати випадків направлення на виконання нормативно-правових актів, що не пройшли державну реєстрацію та не опубліковані в установленому законодавством порядку.*

2¹. Керівники міністерств та інших органів виконавчої влади несуть персональну відповідальність за недотримання вимог цієї постанови."

Як видно з сайту Міністерства юстиції України, <http://www.minjust.gov.ua/>, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення зареєструвала лише один документ з 2002 року: "Рішення від 07.07.2003 № 22 "Про затвердження Положення про порядок ліцензування телерадіомовлення"".

З огляду на вищевказане, можна зробити висновок, що на цей час Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення не дотримується порядок державної реєстрації та оприлюднення власних нормативно-правових актів регуляторного характеру, що свідчить про можливість визнання їх нелегітимними. ◆